

Byla C-157/23

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2023 m. kovo 13 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Corte suprema di cassazione (Italija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. kovo 6 d.

Kasatorė:

Ford Italia SpA

Kitos kasacinio proceso šalys:

ZP

Stracciari SpA

Pagrindinės bylos dalykas

Kasacinis skundas dėl *Corte d'appello* (Apeliacinis teismas, toliau – *Corte d'appello*) sprendimo, kuriuo buvo pripažinta kasatorės, automobilio su sugedusia oro pagalve tiekėjos, deliktinė atsakomybė ir ši įpareigota atlyginti žalą automobilio pirkėjui, nes į bylą neįtraukė automobilio gamintojos. Prie pareigos nustatyti gamintoją, kuri tenka tiekėjui, siekiančiam būti atleistam nuo atsakomybės už žalą, padarytą dėl gaminių su trūkumais, *Corte d'appello*, siekdamas labiau apsaugoti vartotoją, iš tiesų priskyrė ir pareigą įtraukti į bylą nurodytą gamintoją, tiekėjos pašalinimą iš proceso susiedamas su gamintojos įstojimu į bylą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Direktyvos 85/374/EEB 3 straipsnio aiškinimas pagal SESV 267 straipsnį

Prejudicinis klausimas

Ar aiškinimas, pagal kurį gamintojo atsakomybė, net jei tiekėjas ant gaminio faktiškai nenurodė savo pavadinimo, prekių ženklo ar kito skiriamąjo žymens, taikoma ir tiekėjui vien dėl to, kad jo pavadinimas, prekių ženklas ar kitas skiriamasis žymuo yra visiškai ar iš dalies tapatūs gamintojo pavadinimui, prekių ženklui ar kitam skiriamajam žymeniui, yra suderinamas su Direktyvos 85/374/EEB 3 straipsnio [1 dalimi], o jei ne, kodėl?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (toliau – direktyva): 3 straipsnis, 4 ir 5 konstatuojamosios dalys

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

D.p.r. 24 maggio 1988, n. 224 – Attuazione della direttiva 85/374/CEE, ai sensi dell'art. 15 della legge 16 aprile 1987, n. 183 (1988 m. gegužės 24 d. Respublikos Prezidento dekretas Nr. 224 – Direktyvos [85/374/EEB] įgyvendinimas pagal 1987 m. balandžio 16 d. Įstatymo Nr. 183 15 straipsnį) (toliau – dekretas):

3 straipsnis „Gamintojas“: 1. „Gamintojas“ yra galutinio gaminio ar jo sudedamosios dalies gamintojas ir žaliavų gamintojas. <...> 3. Gamintoju taip pat laikomas asmuo, kuris pristato save kaip tokį, ant gaminio ar jo pakuotės nurodydamas savo pavadinimą, prekių ženklą ar kitą skiriamąjį ženimą.

4 straipsnis „Tiekėjo atsakomybė“: 1. Kai gamintojas nenustatytas, tiekėjui, kuris platino gaminį vykdydamas komercinę veiklą, taikoma tokia pati atsakomybė, jeigu jis per tris mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos nepranešė nukentėjusiajam asmeniui, gamintojo arba asmens, kuris jam patiekė gaminį, tapatybės ir adresu. <...> 5. Trečiasis asmuo, nurodytas kaip gamintojas ar ankstesnis tiekėjas, gali būti įtrauktas į bylą pagal Civilinio proceso kodekso 106 straipsnį, o atsakovas tiekėjas gali būti pašalintas iš proceso, jei nurodytas asmuo dalyvauja procese ir neginčija nurodytos informacijos. 3 dalyje numatytu atveju atsakovas gali prašyti, kad ieškovas atlygintų išlaidas, kurias jis patyrė dėl įtraukimo į bylą.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 ZP *Tribunale di Bologna* (Bolonijos teismas; toliau – *Tribunale*) pareiškė ieškinį bendrovėms *Stracciari SpA*, įsigyto automobilio *Ford Mondeo Ghia* pardavėjai, ir *Ford Italia SpA*, šio automobilio gamintojai; juo prašė įpareigoti minėtas bendroves atlyginti žalą, kurią patyrė per autoįvykį dėl neišsiskleidusios automobilio oro pagalvės.

- 2 Vykstant teismo procesui *Ford Italia* neigė, kad yra gamintoja, ir kaip gamintoją nurodė *Ford Werke Aktiengesellschaft*, priklausančią jos pramonės grupei, kaip matyti iš pardavimo sąskaitos faktūros. Ji taip pat teigė, kad nėra atsakinga už aptariamo gaminio trūkumą, nes tiekėjas nėra atsakingas, jei gamintojas yra nustatytas ir bet kuriuo atveju jei vartotojui buvo pranešta jo tapatybė, kaip buvo šiuo atveju.
- 3 *Tribunale* patenkino ieškinį. *Ford Italia* pateikė apeliacinį skundą, kurį *Corte d'appello di Bologna* (Bolonijos apeliacinis teismas; toliau – *Corte d'appello*) atmetė, motyvuodamas tuo, kad „ji buvo prilyginta į bylą neįtrauktam gamintojui“. *Corte d'appello*, kaip ir *Tribunale*, aiškino nurodytą nuostatą (dekreto 4 straipsnį) taip, kad tiekėjas, norėdamas būti pašalintas iš bylos, privalo ne tik nurodyti gamintojo identifikavimui reikalingus duomenis, bet ir pasirūpinti, kad gamintojas būtų įtrauktas į bylą, siekiant labiau užtikrinti vartotojo apsaugą.
- 4 *Ford Italia* padavė kasacinį skundą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 5 Kasatorė, remdamasi tam tikrais *Corte di cassazione* (Kasacinis teismas) sprendimais ir Direktyvos 3 straipsnio 3 dalimi, pirmiausia teigia, kad dekreto 4 straipsnio aiškinimas, kuriuo grindžiamas skundžiamas sprendimas, yra klaidingas ir kad nagrinėjamu atveju 4 straipsnis net neturėtų būti taikomas, nes gamintojas buvo nustatytas. Bet kuriuo atveju, darydama prielaidą, kad *Corte di cassazione* gali pritarti *Corte d'appello* pateiktam aiškinimui, kasatorė paprašė jo pateikti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą, kad šis patikrintų, ar tas aiškinimas suderinamas su direktyvos nuostatomis, kurioms įgyvendinti skirtas minėtas 4 straipsnis.
- 6 *Ford Italia* taip pat nėra atsakinga pagal dekreto 3 straipsnio 3 dalį, t. y. nuostatą, pagal kurią gamintojo atsakomybė išplečiama ir tiekėjui, kuris ant gaminio ar jo pakuotės nurodo savo pavadinimą, prekių ženklą ar kitą skiriamąjį ženklą.
- 7 Iš tiesų pagal 3 straipsnio 3 dalį atsižvelgiant į tokį atsakomybės išplėtimą baudžiamas tik tas tiekėjas, kuris save pristato kaip gamintoją, t. y. tas, kuris tam tikrais veiksmais dėl savo motyvų (reklaminių, komercinių ar kitų) prie gamintojo prekių ženklo prideda savo prekių ženklą ir taip trukdo vartotojui tiksliai atskirti gamintoją. Vis dėlto kasatorė, nors jos pavadinime yra tas pats elementas FORD kaip ir gamintojo pavadinime, *nenurodė* ant gaminio elemento, kuris suklaidintų vartotoją. Be to, *Corte d'appello* kasatorės atsakomybę grindė tik dekreto 4 straipsniu.
- 8 Kasatorei žinoma, kad neseniai byloje, kurioje buvo nagrinėjamas panašus žalos atlyginimo dėl gaminio su trūkumais klausimas ir kurioje pati *Ford Italia* veikė kaip platintoja, *Corte di cassazione* vis dėlto pateikė kitokį dekreto 3 straipsnio 3 dalies aiškinimą. Tame sprendime *Corte di cassazione* patvirtino, kad vienoda atsakomybė kyla tuo atveju, kai vartotojo požiūriu visiškai ar daugiausia

objektyviai sutampa skiriamieji žymenys, kuriuos naudodamas, viena vertus, gamintojas ir, kita vertus, platintojas (tiekęjas ir (arba) importuotojas) parduoda gaminį.

- 9 Taigi tuo atveju, jei *Corte di cassazione* vadovautųsi tokiu platesniu nagrinėjamos nuostatos aiškinimu, kasatorė prašė pateikti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą dėl direktyvos 3 straipsnio 1 dalies, kuriai įgyvendinti skirta dekreto 3 straipsnio 3 dalis, išaiškinimo.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 10 *Corte di cassazione* nusprendė, kad *Corte d'appello* pateiktas dekreto 4 straipsnio aiškinimas yra neteisingas, ir teigė, kad nagrinėjama byla patenka į dekreto 3 straipsnio taikymo sritį. Vis dėlto jam kyla abejonių dėl tikslios 3 dalyje esančios frazės „nurodydama savo pavadinimą“ reikšmės, t. y.: a) ar ji reiškia tik tai, kad asmuo, kuris nėra gamintojas, faktiškai nurodo skiriamąjį žymenį ant gaminio, siekdamas gauti naudos iš dviprasmybės gamintojo atžvilgiu; b) ar ji taip pat apima paprastą ir netyčinį elementų sutapimą savo identifikavimo duomenyse, kaip buvo kasatorės atveju kalbant apie skiriamąjį elementą FORD.
- 11 *Corte di cassazione* atrodo, kad vartotojų apsaugos požiūriu yra priimtinas platesnis aiškinimas (b); vis dėlto tas pats teismas taip pat mano, kad galima pritarti kasatorės siūlomam siauresniam aiškinimui (a), kuriuo siekiama užtikrinti dalyvaujančių šalių interesų pusiausvyrą. Pagal nuostatos, kurioje tiksliai atkartota direktyvos 3 straipsnio 1 dalis, tekstą leidžiami abu aiškinimo variantai.
- 12 Šis klausimas yra svarbus pagrindinei bylai, nes jei teisingas būtų platesnis aiškinimas, kasacinis skundas būtų nepagrįstas, o priešingu atveju kasacinis skundas turėtų būti patenkintas.